

سه‌شنبه ۱۰ شهریور ۱۴۰۵ وطن‌امروز شماره ۴۶۹۷	
نگاه	

عبور از سپرهای حقوقی؛ پیام تهران برای باز تعریف موازنه قدرت

ادامه از صفحه اول

در همین دوره ۲، نماینده مجلس نیز اظهارنظرهایی داشتند که نشان می‌دهد بحث خروج از NPT در سطح سیاسی کشور جدی‌تر شده‌است.قاسم روایتخش، نماینده قم ۲۰ مرداد ۱۴۰۵ اعلام کرد «طرح خروج از NPT در مجلس ارائه شده و در حال پیگیری است». این سخن، نه‌تنها نشان‌دهنده وجود چنین طرحی در مجلس است، بلکه بیانگر این واقعیت است که موضوع خروج از NPT دیگر یک بحث حاشیه‌ای نیست، چند هفته پیش‌تر، ۱۷ تیر ۱۴۰۵ ابراهیم رضایی، سخنگوی وقت کمیسیون امنیت ملی در گفت‌وگویی اشاره کرده بود خروج از NPT یکی از گزینه‌های محتمل در پاسخ به حمله آمریکااست و طرح آن در مجلس آماده بررسی است.این دو اظهارنظر، در کنار سخنان محسن رضایی، نشان می‌دهد گفتمان خروج از NPT در حال تقویت است و به عنوان یک گزینه واقعی در محاسبات امنیتی کشور مطرح شده است.

در چنین فضایی، سخنان محمد اسلامی درباره پیشرفت در فناوری گداخت هسته‌ای معنای دیگری می‌یابد.گداخت هسته‌ای اگرچه مسیر مستقیم به سمت سلاح هسته‌ای نیست اما دستیابی به آن نشان‌دهنده سطحی از توانمندی علمی، صنعتی و زیرساختی است که می‌تواند ابهام راهبردی ایجاد کند. ابهام، در محیطی که تهدیدات خارجی جدی است، یک ابزار بازدارنده محسوب می‌شود. هر چه طرف مقابل کمتر بداند که سقف توانمندی‌های ایران چیست، هزینه اقدام نظامی بیشتر می‌شود. وقتی اسلامی می‌گوید ایران از مرحله اثبات فناوری عبور کرده و وارد مرحله ساخت سامانه شده، این جمله تنها یک خبر علمی نیست، بلکه نشان‌دهنده افزایش ظرفیت‌های کشور در حوزه‌ای است که تنها چند قدرت پیشرفته در آن حضور دارند.

■ **دیپلماسی حقوقی تا بازدارندگی سخت؛ دگرگونی در محاسبات امنیتی تصمیم‌سازان**

این هم‌زمانی میان پیام امنیتی رضایی و پیام فناوریانه اسلامی، نمی‌تواند تصادفی باشد. هر دو در یک بازه زمانی کوتاه مطرح شدند و هر دو به یک موضوع مشترک اشاره دارند: ایران در حال بازتعریف ابزارهای قدرت خود است. رضایی از ضرورت تغییر رفتار دیپلماتیک سخن می‌گوید و اسلامی از پیشرفته‌ی که می‌تواند ظرفیت‌های بازدارنده کشور را افزایش دهد. این دو پیام، در کنار هم، نشان‌دهنده چرخشی است که ایران در برابر تهدیدات آمریکا و اسرائیل در حال انجام آن است.

در این میان، نکته مهم این است که این چرخش، نه یک تصمیم احساسی، بلکه واکنشی به تجربه‌های اخیر است. وقتی حمله به تأسیسات هسته‌ای در حالی رخ می‌دهد که کشور عضو NPT است، طبیعی است بحث خروج از این پیمان مطرح شود؛ وقتی تهدیدات خارجی افزایش می‌یابد، طبیعی است کشور به سمت تقویت ظرفیت‌های فناوریانه حرکت کند و وقتی بدعهدی قدرت‌های بزرگ تکرار می‌شود، طبیعی است اعتماد به تعهدات بین‌المللی کاهش یابد.

اینطور که به نظر می‌رسد مهم‌ترین تغییر پساجنگ سرد ایران، نه در تعداد تأسیسات آسیب‌دیده و نه در میزان خسارت نظامی، بلکه در محاسبات امنیتی تصمیم‌سازان ارشد جمهوری اسلامی ایران رخ داده است. اگر تهران به این نتیجه برسد که قدرت متعارف و تعهدات حقوقی برای جلوگیری از جنگ کافی نیست، طبیعی است به دنبال افزایش قدرت بازدارندگی خود برود.

■ **جمع‌بندی**

آینده برنامه هسته‌ای ایران بیش از آنکه صرفاً یک مساله فنی باشد، به مساله قدرت ملی تبدیل شده است. با این اوصاف اکنون پرسش اصلی این نیست که ایران امروز تصمیم به ساخت سلاح هسته‌ای گرفته یا نه، بلکه پرسش مهم‌تر این است که آیا تجربه جنگ‌های اخیر، تصمیم‌گیران ایرانی را به این نتیجه رسانده که برای جلوگیری از جنگ بعدی باید هزینه حمله به ایران را به شکل محسوسی افزایش دهند؟ اگر چنین برداشتی تثبیت شود، حتی بدون ساخت فوری سلاح هسته‌ای، سیاست امنیتی ایران می‌تواند وارد مرحله جدیدی شود؛ مرحله‌ای که در آن توان هسته‌ای، ظرفیت موشکی، عمق منطقه‌ای و راه‌های ماندن تنگه هرمز همگی در خدمت یک هدف قرار می‌گیرند و آن هم چیزی نیست جز افزایش روز افزون هزینه تعرض خارجی و کاهش احتمال جنگ بعدی. در نهایت، سخنان رضایی و اسلامی نشان می‌دهد ایران در حال بازتعریف راهبرد خود در برابر تهدیدات خارجی است.

این بازتعریف، بر پایه تجربه‌های اخیر و بر اساس منطق قدرت انجام می‌شود. در جهانی که امنیت تضمین‌شده وجود ندارد، کشورها ناچارند ابزارهای واقعی قدرت خود را تقویت کنند. ایران نیز باید در برابر تهدیدات آمریکا و اسرائیل، به جد پیگیر بازسازی ابزارهای قدرت، افزایش ظرفیت‌های فناوریانه و بررسی گزینه‌هایی مانند خروج از NPT باشد.

یادداشت

ایران میان ۲ روایت

ادامه از صفحه اول

لذا تأکید معظم‌له بر ممنوعیت اقدام علیه انسجام اجتماعی و لزوم روایت قدرت، یک دستورالعمل راهبردی برای تمام اجزای نظام اداری، فرهنگی و رسانه‌ای است. این پیام هشداری است به نخبگان و مسؤولان که در عصر «جنگ شناختی»، «قلم» و «زبان»‌شان می‌تواند به اندازه «موشک» و «پدافند» در امنیت ملی مؤثر باشد. روایت قدرت، روایت «ها می‌توانیم» و «ها هستیم» است؛ روایتی که ضامن بقای ایران قوی در نقشه ژئوپلیتیک و آینده تمدنی جهان خواهد بود.

بر خلاف ادعا‌های ترامپ ایران در واکنش به تجاوز یکشنبه شب آمریکا به جزیره لارک ۶ مرکز مهم نظامی ایالات متحده در اردن را مورد هدف قرار داد

پاسخ دقیق

با گذشت بیش از یک ماه از آخرین درگیری‌های مستقیم تهران و واشنگتن، ارتش تروریست آمریکا بار دیگر تلاش کرد ابتکار عمل را در تنگه هرمز از دست ایران خارج کند و معادله این آبراه حیاتی را به نفع خود تغییر دهد. این اقدام که

شامگاه یکشنبه و بامداد دوشنبه ۸ و ۹ شهریور رخ داد، دور جدیدی از درگیری را آغاز کرد و نشان داد واشگتن همچنان نمی‌خواهد واقعیت کنترل ایران بر مهم‌ترین گذرگاه راهبردی دنیا را بپذیرد. تنگه هرمز که بخش عمده‌ای از صادرات نفت جهان از آن عبور می‌کند، از ۶ ماه قبل با آغاز جنگ تجاوزکارانه آمریکا علیه کشورمان، تحت کنترل کامل ایران در آمده است. در حال حاضر کشتی‌ها، نفتکش‌ها و شناورها باید با هماهنگی و جلب رضایت ایران در تنگه هرمز تردد کنند. این در حالی است که دولت جنایتکار آمریکا به شیوه‌های مختلف، از ارباب گرفته تا ترغیب‌شز کشت‌های کشتیرانی را تحریک به عبور بدون اجازه از تنگه هرمز می‌کند. در همین راستا واشگتن از جمله شخصی رئیس‌جمهور آمریکا در هفته‌های اخیر بارها مدعی پاکسازی مین‌ها و بازگشایی مسیر شده‌اند و شامگاه یکشنبه نیز ارتش تروریست آن کشور تلاش کرد با حمله به جزیره لارک، در مدیریت ایران بر تنگه هرمز اختلال ایجاد کند. ستکام مدعی شد با حمله اخیر می‌خواستند مانع مین‌ریزی ایران در تنگه هرمز شوند و در این کار موفق هم بوده‌اند. در پاسخ به این ادعا، یک منبع نظامی تصریح کرد ادعای آمریکایی‌ها خیالی‌القی است. این منبع به تسنیم گفت: درگیری اخیر ارتباطی با ترغیب‌ها و مین‌ریزی نداشته است. آمریکایی‌ها از یک سو می‌گویند همه مین‌ها را خنثی کرده‌اند و از طرف دیگر مدعی شدند شامگاه یکشنبه مانع مین‌ریزی جدید شده‌اند. حال سوال این است: پس نفتکش‌های مختلفی که به مین‌ها برخورد می‌کنند، دقیقاً چطور تنبیه می‌شوند؟

به گفته این منبع آگاه، ارتش تروریست آمریکا بنا داشت از تنبیه شناورهای متخلف توسط ایران مانعت به عمل آورد اما هم در این کار ناکام ماند و شناورهای متخلف تنبیه شدند و هم پایگاه‌های‌شان در منطقه مورد اصابت پرتابه‌های ایران قرار گرفت.

در همین حال روز گذشته نیروی دریایی سپاه پاسداران انقلاب

اسلامی از آتش سوزی و توقف یک سوپر نفتکش پس از برخورد با

مین دریایی خبر داد. در اطلاعیه نیروی دریایی سپاه پاسداران

آمده است: «یک فروند سوپر نفتکش متخلف که قصد عبور از مسیر

غیرقانونی جنوب تنگه هرمز را داشت، بر اثر اصابت با ۲ مین دریایی

دچار آتش سوزی‌های مهیب و به طور کامل متوقف شد».

■ **شهادت ۲ نفر در حمله تروریست‌های آمریکایی به جزیره لارک**
ارتش متجاوز آمریکا با هدف قرار دادن مواضع نیروهای سپاه پاسداران در جزیره لارک، دور جدید درگیری را کلید زد. بنا بر اعلام فرمانداری قشم، در پی این حمله ۲ نفر به شهادت رسیدند و تعدادی دیگر از هموطنان مجروح شدند. روابط عمومی کل سپاه پاسداران با صدور اطلاعیه‌ای ضمن تأیید خبر حمله تجاوزکارانه آمریکا به جزیره لارک تصریح کرد: «دشمن آمریکایی صهیونی بار دیگر بر مبنای استیصال خود در حل مشکلات داخلی و کاهش اعتبارش بین کشورهای منطقه، به دنبال احیای نقش شوم خود و توجیه افکار عمومی برآمده است». سپاه تأکید کرد: این اقدام منجر به شهادت و مجروحیت تنی چند از رزمندگان و هموطنان شده و توسط فرزندان ایران اسلامی پاسخ داده خواهد شد و تنبیه متجاوز را به دنبال خواهد داشت.

جزیره لارک به دلیل موقعیت استراتژیک خود در دهانه تنگه هرمز، یکی از نقاط کلیدی کنترل ایران بر این آبراه محسوب می‌شود. حضور ایران در این جزیره کوچک اما حیاتی، امکان نظارت و اعمال

قرارات بر عبور کشتی‌ها را فراهم کرده است.

دقیاقی پس از حمله آمریکا، نیروی هوافضای سپاه پاسداران در عملیات ترکیبی موشکی -پهپادی با رمز «یا محمد بن عبدالله» زیرساخت‌های فنی و تعمیراتی و محل استقرار جنگنده‌های دشمن آمریکایی را در ۲ پایگاه هوایی ملک حسین و الازرق اردن هدف قرار داد. سپاه پاسداران در اطلاعیه خود اعلام کرد این عملیات در پاسخ به تجاوز هوایی دشمن آمریکایی -صهیونی به جزیره لارک انجام شد. سپاه همچنین اعلام کرد تجاوز و جنایت، استیصال دشمن در تضعیف کنترل جمهوری اسلامی بر تنگه هرمز را چاره نخواهد کرد و هشدار داد هر شلیک با پاسخ‌های کوبنده‌تری جواب داده خواهد شد. در همین حال، رسانه‌های منطقه‌ای و صهیونی نیز گزارش دادند دست‌کم ۸ فروند موشک به این ۲ پایگاه شلیک شده است. ملک

بر خلاف ادعا‌های ترامپ ایران در واکنش به تجاوز یکشنبه شب آمریکا به جزیره لارک ۶ مرکز مهم نظامی ایالات متحده در اردن را مورد هدف قرار داد

حسین و الازرق (معروف به موفق السلطی) از مراکز مهم استقرار تروریست‌های آمریکایی در اردن به شمار می‌روند و نقش پشتیبانی هوایی، تعمیراتی و لجستیکی قابل توجهی در عملیات‌های منطقه‌ای آمریکا به‌ویژه پس از جنگ ۴۰ روزه ایغامی‌کنند. انتخاب این ۲ پایگاه نیز مشخصاً نشان‌دهنده دقت هدف‌گیری ایران و توانایی پاسخگویی به نقاط دوردست‌تر از خلیج فارس است. سپاه در اطلاعیه خود صریحاً اعلام کرد زیرساخت‌های فنی، تعمیراتی و محل استقرار جنگنده‌ها هدف قرار گرفت.

■ **حمله همزمان ارتش به پایگاه منهاد امارات**

همزمان با عملیات سپاه پاسداران، ارتش جمهوری اسلامی ایران نیز در اطلاعیه‌ای اعلام کرد در پاسخ به تجاوز اخیر دشمن متجاوز و در انتقام شهدای سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و مردم بی‌گناه ایران اسلامی در جزیره لارک، محل‌های استقرار بالگردها و نیروهای ارتش تروریست آمریکا در پایگاه «منهاد» امارات را با شلیک ده‌ها پهپاد انهدامی هدف قرار داد. ارتش تأکید کرد پایگاه منهاد یکی از مراکز مهم پشتیبانی و جابه‌جایی هوایی نیروهای خارجی است.

■ **مبدأ حمله به لارک و آسیب‌پذیری عمیق پایگاه‌های خلیج فارس**
بر اساس شنیدنها و اخبار غیررسمی، مبدأ پرنده‌ای که به جزیره لارک حمله کرد، پایگاه‌های آمریکا در اردن بوده که این خود، حاشیه مهم‌تر از متنی دارد. پایگاه‌ها، لجستیک و پشتیبانی آمریکا در کشورهای حاشیه خلیج فارس در جریان جنگ رمضان و درگیری‌های پس از آن، به قدری آسیب دیده و تخریب شده‌اند که به نظر می‌رسد آمریکا دیگر توان استفاده از این پایگاه‌ها برای تدارک حملات احتمالی به ایران را ندارد و همچو دشمن خود در اردن برای چنین عملیاتی استفاده کند. در روزهای اخیر رسانه‌های آمریکایی‌ز: تخریب گسترده پایگاه‌های آن کشور خبر دادند؛ موضوعی که پنتاگون را وادار کرد به فکر تخلیه پایگاه‌های نزدیک به ایران و انتقال آنها به مکان‌هایی دور از تیررس نیروهای ایرانی بیفتند. این واقعیت، عمق آسیب‌پذیری شبکه نظامی آمریکا در منطقه را آشکار می‌کند. پایگاه‌هایی که زمانی به عنوان نقاط امن و پیرشان عملیات علیه ایران تلقی می‌شدند، اکنون خود به اهداف آسیب‌پذیر تبدیل شده و آمریکا را ناچار به استفاده از نقاط دوردست‌تر کرده‌اند.

■ **ادعا‌های ترامپ و تناقض‌های آشکار**

دوالت ترامپ‌روز گذشته در گفت‌وگو باشکه تلویزیونی فاکس نیزو ادعا کرد از موشک‌های شلیک‌شده ایران، فقط یک موشک به هدف اصابت کرده و بقیه رهگیری شده‌اند. این در حالی است که پیش‌تر اردن اعلام کرده بود همه موشک‌های شلیک‌شده از سوی ایران را رهگیری کرده است. با این حال، ترامپ تصریح کرد پاسخ حمله ایران به اردن را خواهد داد. همین وعده خشمگینانه نشان می‌دهد موشک‌های ایران – نه فقط یکی از آنها، بلکه اغلب‌شان – به اهداف خود اصابت کرده‌اند، چرا که در غیر این صورت، نیازی به وعده حمله متقابل بایین شدن لحن وجود ندارد. تناقض میان ادعای اردن مبنی بر رهگیری کامل و ادعای ترامپ مبنی بر اصابت یک موشک، خود نشانه‌ای از تلاش برای مدیریت افکار عمومی است. اگر موشک‌ها قفا بی‌اثر بودند، خشم و وعده تلافی ترامپ منطقی به نظر نمی‌رسید.

■ **واقعیت‌های پشت پرده آمادگی نظامی آمریکا**
اما بر خلاف تظاهر ترامپ بر آمادگی کامل برای هر گونه جنگ جدید علیه ایران، اخبار پشت پرده از واقعیات دیگری خبر می‌دهد. گزارش اخیر روزنامه واشگتن‌پست، تصویری کاملاً متفاوت از آمادگی پنتاگون برای هر جنگ دیگری علیه ایران ارائه می‌کند. بنا بر گزارش این رسانه آمریکایی به نقل از اسناد پنتاگون، فرماندهان ارشد نظامی آمریکا از جمله رؤسای ارتش، نیروی دریایی و نیروی هوایی و فرماندهان چهارستاره روبا، آسیا و آمریکای لاتین، به پیت هگست، وزیر جنگ ترامپ در داد‌اندات انجام عملیات گسترده علیه ایران، موثر نخواهد بود. از طرف دیگر، توانایی مقابله با تهدیدات دیگر، از جمله دفاع از خاک آمریکا را تضعیف می‌کند.

واشگتن‌پست همچنین به این موضوع اشاره کرد: ذخایر موشک‌های رهگیر سامانه‌های پدافندی پاتریوت و تاد، موشک‌های تامهاوک و ۲۵ درصد ناوگان پهپاد رپیر ایالات متحده کاهش یافته و پایگاه‌های آمریکا میلیاردها دلار خسارت دیده‌اند.

در همین حال، روزنامه انگلیسی ایندپندنت در تحلیلی جامع با عنوان «ترامپ در ایران تحقیر شده و نشان داده آمریکا چگونه جنگ بعد خود را خواهد باخت»- تأکید کرد جنگ ۶ ماهه علیه ایران، نه‌تنها دستاوردی برای کاخ سفید نداشته، بلکه زرادخانه‌های استراتژیک ارتش آمریکا را به شکل کام‌یفه‌ای تخلیه کرده است.

آمریکا ۱۵۰۰ رهگیر پاتریوت مصرف کرده، حدود ۴۰ درصد رهگیرهای تاد موجود در آغاز جنگ را به کار برده، تقریباً تمام موشک‌های ATACMS را مصرف کرده، یک‌چهارم پهپادهای رپیر را از دسترس داده و ذخیره موشک‌های تامهاوک نیز یک‌سوم کاهش یافته است. ایندپندنت نتیجه گرفت پس از ۶ ماه، جنگ ایران برای ترامپ به یک «شکست تماشایی» تبدیل شده و ضعف‌های آمریکا را در برابر روسیه و چین آشکار کرده است. این جنگ به بهای امنیت متحدان آمریکا، آسیب‌پذیری واشگتن را در جبهه‌های دیگر نشان داد. در حالی که ترامپ همچنان از موضع قدرت سخن می‌گوید و وعده پاسخ می‌دهد، ارزیابی‌های داخلی پنتاگون و تحلیل‌های رسانه‌های غرب حاکی از آن است ادامه این مسیر هزینه‌های سنگینی برای واشگتن به همراه داشته و خواهد داشت. آسیب‌پذیری پایگاه‌های تروریستی آمریکا در منطقه، کاهش شدید ذخایر مهمات استراتژیک، مخالفت فرماندهان ارشد با تمدید مأموریت نیروها و اجبار به استفاده از پایگاه‌های دوردست‌تر، همگی نشانه‌هایی از آن است که معادله قدرت در این رویارویی به نفع ایران است. تنگه هرمز همچنان تحت اراده و کنترل نیروهای مسلح ایران است و هر گونه تلاش برای تغییر این معادله، هزینه‌های فزاینده‌ای برای آمریکا خواهد داشت.

■ **موشک‌های دقیق**
حمله پهپادی شامگاه یکشنبه آمریکا به جزیره لارک که باعث شهادت ۲ نفر و زخمی شدن تعدادی از هموطنان شد، نشان می‌دهد بر خلاف ادعا‌های ظاهری ترامپ مبنی بر تمایلش نسبت به انجام توافق با ایران، آمریکا به دنبال تشدید تنش است.

هفته گذشته پس از سفر فرمانده ارتش و وزیر کشور پاکستان به ایران و متعاقب آن، سفر نخست‌وزیر قطر به کشورمان، این ذهنیت ایجاد شد که دولت آمریکا تمایل دارد با انجام یک توافق بر سر تنگه هرمز، به تقاضنامه خاتمه جنگ با ایران بازگردد.

برخی کارشناسان معتقدند ملاحظات و محدودیت‌های دولت ترامپ به‌ویژه موضوع انتخابات آتی کنگره باعث شده رئیس‌جمهور آمریکا در این مقطع، تنش با ایران را کاهش داده و به دنبال یک راه‌حل دیپلماتیک برای حصول توافق با ایران بر سر تنگه هرمز باشد. در این افق، نگاه ایران مدیریت تر ددها در تنگه هرمز، تقریباً به توافق مورد نظر رسید؛‌اند و توپ در زمین آمریکاست تا با انجام تعهدات خود، زمینه بازگشت طرفین به تقاضنامه را فراهم کند. آمریکایی‌ها شامگاه یکشنبه به یک حمله پهپادی به جزیره لارک، مجدداً تنش را علیه ایران آغاز کردند و آنگونه که ترامپ مدعی شده، ارتش آمریکا آماده است به بهانه پاسخ مشروع ایران به این تجاوز، مجدداً به ایران حمله کند. این اقدام آمریکا در حالی است که ترامپ اخیراً مدعی شده تنگه هرمز کاملاً باز است و روزانه چند میلیون بشکه نفت از این آبراه استراتژیک خارج می‌شود. از همین رو، برخی کارشناسان معتقدند رئیس‌جمهور آمریکا با اطمینان خاطر نسبت به انتقال نفت از تنگه هرمز و با این تصور که ایران دیگر مانند سابق نمی‌تواند از اهرم هرمز استفاده کند، به دنبال درگیری نظامی با ایران است. این در حالی است که بامداد دوشنبه، سپاه اعلام کرد یک نفتکش متخلف در تنگه هرمز، با مین‌های دریایی بر برخورد کرده و دچار حریق شده است. این اتفاق، نشان می‌دهد بر خلاف ادعا‌ها و تصورات ترامپ، ایران همچنان ابزارهای لازم برای استفاده از اهرم تنگه هرمز را در اختیار دارد. ضمن اینکه تجاوز نظامی یکشنبه‌شب آمریکا به لارک، اکنون این فرصت را در اختیار ایران قرار داده تا یک بار دیگر قدرت خود در کنترل و مدیریت تردها در تنگه هرمز را نشان دهد.

در این میان یک نکته بسیار مهم دیگر نیز وجود دارد: با توجه به نتایج جنگ تحمیلی ۴۰ روزه و تبعات آن برای آمریکا همچنین پیامدهای مسدود شدن تنگه هرمز برای اقتصاد آمریکا و اقتصاد جهانی، آن هم در شرایطی که ۲ ماه دیگر انتخابات کنگره در آمریکا بر گزای می‌شود، حالا زمان مناسبی است تا ایران در پاسخ به تجاوز جدید آمریکا، هزینه‌های بیشتری را به دولت ترامپ وارد کند.

نخست‌وزیر هند در دیدار پزشکیان بر افزایش همکاری‌های تجاری دوجانبه تأکید کرد

مسیر باز تهران-دهلی

تجارت آزاد ایران با اتحادیه اقتصادی اوراسیا را عاملی مهم برای افزایش مبادلات دانست.

یکی دیگر از محورهای اقتصادی این دیدار، پیشنهاد فرقیزستان برای احداث پالایشگاه مشترک بود. پزشکیان گفت تهران با اصل این پیشنهاد موافق است و می‌توان سخت‌خام مورد نیاز پالایشگاه را از ایران تأمین و فرآورده‌های تولیدی را میان ۲ طرف تقسیم کرد.

جسبارف نیز با ابراز همدردی با ملت ایران در پی جنگ اخیر، از توسعه همکاری‌های اقتصادی و انرژی استقبال کرد و از شرکت‌های توانمند ایرانی در حوزه سخت‌افزاری تحت خواست ظرفیت‌های خود را برای همکاری با فرقیزستان به کار گیرد.

پیام تهران و اسلام‌آباد: تأکید بر اجرای توافق

دیدار پزشکیان و شهباز شریف، نخست‌وزیر پاکستان تحت تأثیر تحولات اخیر منطقه و توافقی قرار داشت که با نقش‌آفرینی اسلام‌آباد حاصل شده است.

پزشکیان ضمن قدردانی از حضور نخست‌وزیر پاکستان در مراسم ادای احترام به شهدای ایران، از نقش فعال دولت پاکستان در مذاکرات منتهی به توافق اخیر تشکر کرد و گفت جمهوری اسلامی ایران همچنان آمادگی دارد این توافق را اجرا کند، مشروط به آنکه طرف مقابل یک به تعهدات خود پایبند باشد.

رئیس‌جمهور همچنین با اشاره به «توافق مکه» تأکید کرد: کشور‌های اسلامی از ظرفیت لازم برای حل اختلافات خود بدون

چندی پیش در جریان حملات آمریکا به مناطق جنوب ایران، نیروهای مسلح کشورمان توانستند ضمن بستن تنگه هرمز، ضربات سنگینی به پایگاه‌ها و تأسیسات مهم نظامی آمریکا در منطقه وارد کنند. مجموعه اقدامات دفاعی ایران در جریان این درگیری‌های ۲ هفته‌ای، یک شکست خفت‌بار را به آمریکا تحمیل کرد. به نظر می‌رسد ارتش آمریکا با اقداماتی که در تنگه هرمز، همچنین بازسازی سامانه‌های پدافندی خود به‌ویژه در اردن انجام داده، به دنبال آن است با به راه انداختن یک درگیری جدید، توان دفاعی ایران را هم در تنگه هرمز و هم در هدف قرار دادن پایگاه‌های نظامی آمریکا در منطقه بسجند. به همین خاطر اکنون فرصت مناسبی است تا ایران، برآوردهای ترامپ در باره اصلاح کند. ضمن اینکه ایران با نشان دادن میزان توان خود در کنترل تنگه هرمز و هدف قرار دادن پایگاه‌های آمریکا در منطقه، می‌تواند موقعیت ترامپ در افکار عمومی آمریکا را متزلزل تر کند. در واقع فرصتی دست داده تا ایران هزینه‌های سربست وزارت دفاع جمهوری اسلامی ایران از دستیابی ایران به یک توانمندی مهم دفاعی خبر داد. برخی منابع می‌گویند این دستاورد دفاعی می‌تواند تا حدود زیادی معادلات نظامی بین ایران و آمریکا را تغییر دهد. بنابراین اکنون فرصت مناسبی است تا ایران، توان دفاعی خود را به رخ حرف بکشد. تقریباً همه صاحب‌نظران و کارشناسان بین‌المللی معتقدند در شرایط فعلی، هر گونه تنش و درگیری میان ایران و آمریکا به ضرر ترامپ تمام خواهد شد. اما ظاهراً دولت آمریکا تلاش می‌کند با حملات گاه و بیگاه به ایران، این واقعیت، همچنین محاسبات طرف ایرانی در باره معادلات موجود را تغییر دهد. با این حال، همان‌گونه که اشاره شد، این اشتباه محاسباتی ترامپ، فرصت مناسبی را پیش روی ایران قرار داده تا با افزایش هزینه‌ها برای طرف آمریکایی، معادله مطلوب خود را تثبیت کند، به‌ویژه اینکه ایران می‌داند اینک، دولت آمریکا ملاحظات و محدودیت‌های بسیاری در حوزه تشدید تنش با ایران دارد.

پاسخ موشکی ایران به تجاوز اخیر آمریکاییز بر همین اساس انجام شد. بر خلاف ادعا‌های ترامپ، حملات موشکی ایران به پایگاه‌های آمریکا در اردن و امارات، خسارات سنگینی به تأسیسات حیاتی آمریکا وارد کرد. منبع آگاه به «وطن امروز» گفتند در جریان حمله موشکی ایران به اردن، ۶ مرکز مهم و استراتژیک نظامی آمریکا مورد اصابت قرار گرفت. ارتش آمریکا طی ماه‌های اخیر تجهیزات استراتژیک مهسی را وارد پایگاه‌های خود در اردن کرده بود. در جریان حمله موشکی ایران در بامداد دوشنبه، ۶ مرکز مهم نظامی آمریکا مورد اصابت قرار گرفت. آنچه در تصاویر مربوط به رهگیری موشک‌های ایران توسط پدافند آمریکایی دیده می‌شود، موشک‌هایی است که ایران برای اشباع‌کردن پدافند آمریکا شلیک کرده بود. نیروهای مسلح ایران با توجه به کاهش شدید موشک‌های رهگیری سامانه‌های پدافندی آمریکا، ابتدا چند تیر موشک برای اشباع این سامانه‌ها شلیک کردند. پس از خالی‌شدن سامانه‌های پدافندی، موشک‌های ایرانی شلیک شده و ۶ مرکز مهم نظامی را در پایگاه آمریکا مورد اصابت قرار دادند. این منبع آگاه همچنین به «وطن امروز» گفت: دانشمندان موشکی ایران پس از جنگ تحمیلی ۴۰ روزه، به یک توانمندی موشکی بسیار تأثیرگذار دست پیدا کردند که اثرات آن در جریان درگیری‌های ۲ هفته‌ای ماه گذشته آشکار شد.

از سویی دیگر، بر خلاف ادعا‌های ترامپ، ایران مسیرهای تردد در تنگه هرمز را مسدود کرده است. تجربه نیز نشان داده ایران توانایی حفظ این وضعیت را دارد. بنابراین هر نوع تنش میان ایران و آمریکا قطعاً ضعیف نظامی آمریکا را بیش از قبل آشکار می‌کند. دولت ترامپ پس از جنگ ۴۰ روزه، دریافت‌ه گزینه جنگ گسترده صر فارو به درگیری‌های مقطعی و کوتاه‌مدت آورده‌اند؛ اقدامی که برای می‌داند با پاسخ‌های محکم و هزینه‌ساز می‌تواند هزینه‌های آن برای ایران آمریکا بیشتر کند.

■ **یازینی با رؤسای جمهوری تاجیکستان و جمهوری آذربایجان**

پزشکیان با ماماعلی رحمان، رئیس‌جمهور تاجیکستان دیدار کرد. در این دیدار، ۲ طرف بر پیوندهای عمیق تاریخی، فرهنگی و تمدنی ۲ ملت و ضرورت استفاده از این ظرفیت برای توسعه روابط تأکید کردند. رئیس‌جمهور با اشاره به سطح مطلوب روابط تهران و دوشنبه گفت ظرفیت همکاری‌ها بسیار فراتر از وضعیت کنونی است و تهران آماده است توسعه روابط سیاسی، اقتصادی، علمی و فرهنگی را با جدیت دنبال کند. رحمان نیز بر ضرورت افزایش رفت‌وآمد هیأت‌های ۲ کشور و رفع موانع موجود در حوزه‌هایی همچون حمل‌ونقل و تجارت تأکید و ضمن حمایت از صلح، برای ملت ایران آرزوی آرامش و امنیت کرد. در دیدار پزشکیان و رئیس‌جمهور آذربایجان نیز روابط دوجانبه و راه‌های توسعه همکاری‌های اقتصادی و تجاری مورد بررسی قرار گرفت. رئیس‌جمهور بر ضرورت گسترش همکاری‌های منطقه‌ای تأکید کرد و گفت امنیت پایدار از مسیر گفت‌وگو و همکاری کشور‌های منطقه با تکیه بر ظرفیت‌های بومی حاصل می‌شود. الهام علی‌اف نیز بر اهمیت حفظ و تحکیم روابط دوستانه میان تهران و باکو تأکید و آمادگی جمهوری آذربایجان برای توسعه همکاری‌های اقتصادی و تجاری با ایران را اعلام کرد.